

Referat från seminariet Welcome to Finland? 21.11.2015 på Feministiskt Forum

Tanja Ljungqvist (viceordförande för Svenska Kvinnoförbundet) inledde med att hälsa alla välkomna och med att reflektera lite över sina egna erfarenheter som invandrare från Sibirien i Ryssland till Finland. Hon konstaterade att man ofta får flera olika identiteter som invandrare i Finland som man sedan kopplar samman till en.

Därefter lyfte **Sirpa Wrede, forskare och professor i etniska relationer vid Helsingfors universitet**, upp sin syn på den finska invandrapolitiken på makronivå. Hon ansåg att det klart inte finns ett genustänkande i den finska invandrapolitiken och att det knappt finns någon tanke på individen och vad hen vill överlag. Det är mera frågan om ett instrumentalistiskt synsätt där man funderar på vilket sätt invandrar är till nytta för oss t.ex. på arbetsmarknaden och för att balansera ut den demografiska kurvan.

Samtidigt ansåg hon att arbetskraftinvandringen fokuserar för mycket på vissa branscher och då oftast vårdbranschen var det finns ett behov av personal. Dessutom talar man ofta om att invandrare passar till den branschen på grund av deras kultur. Detta var dock något som Wrede kritiserade då kulturer inte är homogena. Man kan inte se på alla som en massa utan istället bör man beakta vilka individens kunskap och drömmar är.

Kulturen spelar även en roll i motståndet mot invandring. I och med att många tror att kulturen är homogen tror viss att om en massa invandrare kommer till Finland kommer vår kultur att gå om intet. Detta menar Wrede att inte är fallet då kulturer förändras och omformas efter sin omgivning. Man skall dessutom komma ihåg att det inte är ett helt folk som flyttar utan individer.

Därför anser Wrede att det är viktigt att man ser varje individs drömmar och potential och mer aktivt tar med människor i integrationsprocessen så de själva kan forma den och sitt liv. De bör få mera information om vilka deras rättigheter och möjligheter är i Finland och inte styras in i en viss bransch där vi tycker att de passar. Då det gäller kvinnor bör de t.ex. även få veta att det finns andra alternativ än att bli hemma med barnen. Detta är viktigt eftersom de finska socialskyddet och speciellt pensionen är uppbyggd kring att du arbetar.

Samtidigt är det svårt för många av invandrarna i Finland att nå högre positioner inom sitt respektive arbetsområde. Men det finns även en intern hierarki. Wrede menar att t.ex. ryska sjuksköterskor lättare kan nå högre positioner än andra invandrargrupper inom vårdbranschen.

Fardowsa Barale berättade därefter sin egen historia. Hon kom till en grupphem för minderåriga i Oravais i Österbotten från Somalia. Efter att ha lärt sig svenska en tid gick hon högskolan där och sedan kombinerat yrkesskola- gymnasiet i Vasa. Efter att ha sommararbetet på Åland flyttade hon efter kärleken till Helsingfors, även om de senare gick skilda vägar. Hon blev sedan klar närvårdare från Praktikum. Hon skulle gärna även ha gått klart gymnasiet men det var inte då lika enkelt att kombinera med yrkesskolan som i Vasa. Hon kom in på Arcada 2004 och blev klar barnmorska 2010. Studierna tog lite längre då hon hela tiden arbetet på sidan om för att kunna ta hand om sin mamma och syster som kommit till Finland via familjeåterföreningen. Samtidigt skickade hon även pengar till sin far och tre andra syskon som blev kvar i Somalia. Hon jobbade bland annat på THL i 2 år med forskning kring invandrare och hälsa. Ännu har hon inte fått arbete som barnmorska men

hon vägrar tro att det skulle vara på grund av diskriminering. För tillfället arbetar hon på en mottagningscentral för minderåriga män i Åbo, men hon vill ännu en dag arbeta som barnmorska. Fardowsa ansåg att det är viktigt att alla kvinnor lär sig språket då de kommer till Finland. Finskan är väldigt viktig även om det går att lära sig svenska först. Hon lyfte fram att många ofta blir dubbelt obekväma när hon som somalisk kvinna börjar på svenska.

Ann-Jolin Grüne arbetar som **invandrarkoordinator på svenska vid Helsingfors stad** och lyfte upp att det är brist på resurser då det kommer till integreringen. Ofta har man bara en timme på sig att ta redan på en persons arbetserfarenhet och egna drömmar. Samtidigt är det ett problem att man ofta förväntar sig att alla skall ha perfekt finska då de skall börja arbeta. Detta betyder att många arbetserfarenhet går förlorad på den tid de istället måste sätta på att lära sig en perfekt finska. På många arbetsplatser skulle man klarar sig med en mindre flytande finska eller med engelska. Detta behov att lära sig bra finska anser hon att kommer från att man vill ge bilden att Finland är ett homogent enspråkigt land, men detta stämmer ju inte i och med att man även talar svenska. Det är kanske detta som även bidrar till att man inte alltid vill att invandrare skall få integreras på svenska.

Grüne menar att det inte finns enkla lösningar då det kommer till integreringen, men att man borde satsa på att ta reda på vad var och en verkligen vill göra med sitt liv då människor oftast arbetar bäst då de är motiverade.

Inom genustänkande lyfte Grüne fram hemmamammorna som en grupp som är svår att nå. Integrationsprocessen är vanligtvis 3 år men för hemmamammor är den 5 år. Många stannar dock hemma längre än så och då missar de sin möjlighet till special inriktade integrationstjänster på t.ex. arbets- och näringslivsbyråerna och då det gäller språkundervisningen. Helsingfors har nu ett specialprojekt på gång var man erbjuder barnvakt två dagar i veckan så att mamman kan gå på språkkurs. Ett annat projekt är där man läser till sina barn tillsammans på finska, Luetaan yhdessä.

Ett annat bra sätt att nå dessa mammor för att ge dem mera information om sina möjligheter till integration skulle dock vara via rådgivningen tycker Grüne. Då skulle man nå dem på ett ställe de ändå besöker. Wrede lyfte här även upp Camilla Nordlunds forskning som kommit fram till att många av de kvinnor som besöker olika myndigheter har svårt att få all den information de behöver om sina rättigheter och möjligheter då social arbetarna ofta är överarbetade.

Samtidigt lyfte Grüne upp att det ibland kan vara svårt att veta vad kvinnan verkligen vill då hon ofta kommer på mötet tillsammans med sin man och vill att han skall vara med i diskussionen så att man kommer fram till något som passar hela familjen. Frågan är dock om man alltid kommer fram till det hon verkligen vill eller om det blir en kompromiss?

Angående sysselsättning fanns det även ett genusperspektiv som lyftes upp av Grüne. Finland satsar mycket på att få in invandrar kvinnorna i arbetslivet då man "tycker synd" om dem. Statistiken visar dock att invandrar kvinnor kan ha svårare att komma in i arbetslivet än männen men efter 10 år i arbetslivet är deras situation ofta bättre vad gäller anställningar än männen. Detta är viktigt att komma ihåg då man t.ex. funderar på familjens välmående.

Även **diskrimineringen** kom på tal. Fardowsa upplevde att med den nuvarande regeringen tycks det ha blivit mer okej att säga vad man vill när och hur man vill. Hon har upplevt kommentarer och

att man skriker efter henne på gatan. Hon råder de unga män hon arbetar med på mottagningscentralen att inte gå i grupper på mer än 5 då det kan ses som allt för hotfullt av finländarna om grupperna är större. Hon tycker även att det skulle vara viktigt för alla invandrare att få finska vänner både för integreringens och för språkets skull men också för att minska på fördomarna. Alla talarna var överens om att diskrimineringen har ökat på senare tid och att man nu i och med de ökande antal invandrare som kommer till Finland måste lära sig att respektera varandra.